

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20201028-310)

**Betreffende het ontwerp van definitief investeringsplan
voorgesteld door de Brusselse gewestelijke
transmissienetbeheerder voor de periode 2021-2031.**

**Opgesteld op basis van artikel 12 van de ordonnantie van 19
juli 2001 betreffende de organisatie van de
elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2014
en 23 juli 2018.**

28/10/2020

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	3
2	Context	4
3	Openbare raadpleging over het investeringsplan	5
4	Opmerkingen van BRUGEL	6
4.1	Planning van de investeringen	6
4.1.1	Impact van de Covid-19-crisis	6
4.1.2	Opvolging van de geplande investeringen	6
4.1.3	Krachtlijnen van het investeringsplan	8
4.2	De bevoorradingszekerheid	8
4.3	De bevoorradingskwaliteit	9
4.4	Het vermogen van het net om de energietransitie te garanderen	10
4.4.1	Integratie van de productie van gedecentraliseerde installaties	10
4.4.2	De ontwikkeling van elektrische voertuigen	11
4.5	Energie-efficiëntie van het gewestelijk transmissienet	11
4.6	Evaluatie van de procedure voor het indienen van het investeringsplan	12
5	Conclusie	12
6	Bijlage I: Resultaten van de openbare raadpleging	15

I Wettelijke grondslag

Artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna genoemd 'de elektriciteitsordonnantie'), gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2014 en 23 juli 2018, luidt als volgt:

"§ 1. De netbeheerders stellen, elk voor wat hen betreft, een investeringsplan op om de veiligheid, de betrouwbaarheid, de regelmaat en de kwaliteit van de bevoorrading op het net waarvan zij respectievelijk het beheer verzekeren, te garanderen met inachtneming van het leefmilieu en de energie-efficiëntie, volgens de procedures voorzien in § 3.

Brugel kan het model voor de voorgestelde investeringsplannen nader bepalen. Het investeringsplan bevat ten minste de volgende gegevens:

1° een gedetailleerde beschrijving van de bestaande infrastructuur, van zijn verouderde staat, en van zijn gebruiksgraad evenals van de belangrijkste infrastructuren die moeten worden aangelegd of die gemoderniseerd moeten worden gedurende de door het zogenaamde plan gedekte jaren;

2° een schatting van de capaciteitsbehoeften, rekening houdend met de waarschijnlijke evolutie van de productie, van de maatregelen van energie-efficiëntie die door de autoriteiten worden bevorderd en door de netbeheerder worden overwogen, van de levering, van het verbruik, van de scenario's van ontwikkeling van elektrische voertuigen en van de handel met de twee andere Gewesten en van hun kenmerken;

3° een beschrijving van de ingezette middelen en van de te verwezenlijken investeringen om in de geschatte behoeften te voorzien, met inbegrip van, desgevallend, de versterking of de aanleg van koppelingen om de correcte aansluiting op de netten te waarborgen waarop het net is aangesloten, evenals een lijst van de belangrijke investeringen waartoe reeds besloten werd, een beschrijving van de nieuwe belangrijke investeringen die tijdens de eerstkomende drie jaar verwezenlijkt moeten worden en een kalender voor deze investeringsprojecten;

4° de vaststelling van de nagestreefde kwaliteitsdoelstellingen, in het bijzonder betreffende de duur van de pannes en de kwaliteit van de spanning;

5° het beleid dat op milieugebied en inzake energie-efficiëntie wordt gevoerd;

6° de beschrijving van het beleid inzake onderhoud;

7° de lijst van de acties die tijdens het afgelopen jaar dringend zijn uitgevoerd;

8° de staat van de studies, projecten en implementaties van slimme netten en slimme meters;

9° het beleid op het vlak van bevoorrading en noodoproepen, waaronder de prioriteit voor productie-installaties die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen en voor kwalitatieve warmtekrachtkoppeling evenals de voor de eventuele uitrol van deze meters prioritair geïdentificeerde niches;

10° een gedetailleerde beschrijving van de financiële aspecten van de beoogde investeringen

§ 2. Het plan, opgesteld door de regionale transmissienetbeheerder, heeft betrekking op een periode van tien jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de volgende tien jaren, volgens de procedure vastgesteld in paragraaf 3.

Het plan, opgesteld door de distributienetbeheerder, heeft betrekking op een periode van vijf jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de volgende vijf jaren, volgens de procedure vastgesteld in § 3.

§ 3. Elke netbeheerder bezorgt aan Brugel zijn voorstel van investeringsplan voor 31 mei van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft.

Brugel deelt de netbeheerder ten laatste op 15 juli van hetzelfde jaar zijn voorafgaande opmerkingen over het ontwerpplan mee.

De netbeheerder werkt zijn definitief ontwerp van investeringsplan uit op basis van de voorafgaande opmerkingen van Brugel en bezorgt dit aan Brugel vóór 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft.

Brugel gaat over tot de raadpleging van de betrokken administraties, de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad betreffende bepaalde aspecten van het ontwerpplan. In dat geval brengt zij de betrokken netbeheerder hiervan op de hoogte.

Brugel maakt ten laatste op 30 oktober van hetzelfde jaar het definitief ontwerp van plan ter goedkeuring over aan de Regering, samen met zijn advies en de resultaten van de openbare raadpleging. Voor zijn advies gaat Brugel met name na of de investeringen die voorzien zijn in dit ontwerpplan alle investeringsbehoeften dekken die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of dit plan overeenkomt met het tienjarig netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. Het houdt eveneens rekening met de relatie tussen de elektriciteits- en de gasmarkt en tussen de markten voor arm en rijk aardgas.

Als de Regering op 31 december van hetzelfde jaar geen beslissing genomen heeft en voor zover de documenten wel degelijk aan het Parlement tegen ten laatste 30 oktober van hetzelfde jaar overgemaakt zijn, wordt het definitief ontwerp van het investeringsplan als goedgekeurd geacht. Brugel houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van deze investeringsplannen.

Brugel kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met de milieucriteria, de netbeheerder het uitdrukkelijke bevel geven om bepaalde vanuit technisch en financieel oogpunt alternatieve of aanvullende investeringen te bestuderen. Deze studies worden uitgevoerd binnen een termijn die rekening houdt met de termijnen voor goedkeuring van de in het bovenstaande lid vermelde investeringsplannen."

Daarnaast bepaalt paragraaf 4 van artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie:

"Vóór 31 maart van elk jaar dienen de netbeheerders BRUGEL, elk voor wat hen betreft, een verslag over te maken waarin ze de kwaliteit van hun dienstverlening tijdens het voorgaande kalenderjaar beschrijven.

Dit verslag bevat ten minste de volgende gegevens:

1° het aantal onderbrekingen van de toegang tot het net, de frequentie en de duur ervan;

2° de aard van de pannes en de lijst van de dringende interventies;

3° de naleving van de kwaliteitscriteria inzake de golfvorm van de spanning, zoals beschreven door de norm NBN EN 5016;

4° de benodigde tijd voor het behandelen van klachten en het beheer van noodoproepen;

5° de termijnen voor aansluiting en herstelling.

De nadere regels betreffende deze verplichting kunnen worden vastgesteld door BRUGEL, dat de netbeheerders eveneens de verplichting kan opleggen om haar hun onderhoudsprogramma's te bezorgen."

2 Context

Zoals vermeld in de presentatie van het wettelijke kader in het vorige deel, moet de gewestelijke transmissienetbeheerder (GTNB) ELIA een investeringsplan opstellen om de veiligheid, de betrouwbaarheid, de regelmaat en de kwaliteit van de bevoorrading op het net waarvan hij het beheer verzekert, te garanderen met inachtneming van het leefmilieu en de energie-efficiëntie.

De op 23 juli 2018 goedgekeurde wijziging van de elektriciteitsordonnantie heeft de procedure voor het indienen en goedkeuren van het investeringsplan van ELIA aangepast. Deze nieuwe procedure voorziet in de opstelling van een ontwerp van investeringsplan (OIP) in twee fasen:

- (1) een eerste voorlopig OIP dat tegen 31 mei aan BRUGEL wordt bezorgd en waarover de regulator zijn opmerkingen kan formuleren;
- (2) een definitief OIP dat ELIA aan BRUGEL bezorgt tegen 15 september en waarin rekening wordt gehouden met de door BRUGEL geformuleerde opmerkingen.

Deze wijziging van de ordonnantie voorziet ook dat BRUGEL overgaat tot raadpleging van de betrokken administraties, van de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad over bepaalde aspecten van het ontwerpplan. Tot slot moet BRUGEL zijn advies over het definitieve OIP tegen 30 oktober aan de Regering meedelen.

Op 31 mei 2020 heeft ELIA de Franstalige versie van een voorlopig OIP voor de periode 2021-2031 aan BRUGEL overgemaakt (de Nederlandstalige versie werd op 16 juni 2020 voorgelegd). Deze voorlopige versies van het OIP (in het Nederlands en het Frans) hebben het voorwerp uitgemaakt van een openbare raadpleging die van 24 juni tot 24 juli 2020 heeft plaatsgevonden.

De opmerkingen zoals geformuleerd door de actoren die aan de openbare raadpleging deelnamen, zijn aan ELIA meegedeeld.

Op basis daarvan heeft ELIA op 15 september 2020 de definitieve versie van zijn OIP aan BRUGEL overgemaakt.

3 Openbare raadpleging over het investeringsplan

Hoewel artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie BRUGEL de mogelijkheid geeft om de raadpleging te beperken tot "bepaalde aspecten van het ontwerpplan", **heeft BRUGEL met het oog op de transparantie beslist het volledige ontwerp van investeringsplan ter raadpleging voor te leggen.**

Bovendien heeft BRUGEL, **om de deelname aan deze openbare raadpleging te vergemakkelijken**, aan ELIA gevraagd een toegankelijke begeleidende nota¹ op te stellen waarin bepaalde punten van de investeringsplannen worden uiteengezet. Het OIP is immers een vrij technisch document over de noden voor de verdere ontwikkeling van het net. **BRUGEL wenst in dat verband de inspanningen die ELIA aan de dag legt toe te juichen.**

Daarnaast **kunnen de resultaten van deze openbare raadpleging in bijlage I van dit advies geraadpleegd worden.**

Net als bij de openbare raadplegingen over de jongste twee OIP's (2019-2029 en 2020-2030) stelt BRUGEL vast dat het aantal reacties op het investeringsplan van ELIA buitengewoon klein is en aanzienlijk lager ligt dan het aantal reacties op het investeringsplan voor elektriciteit van SIBELGA. Een verklaring hiervoor is dat de uitdagingen en problemen bij het beheer van het gewestelijk transmissienet minder groot zijn dan die bij het beheer van het elektriciteitsdistributienet.

Zo is Leefmilieu Brussel de enige Brusselse administratie die commentaar heeft geformuleerd op het OIP van ELIA. Deze opmerkingen brengen hoofdzakelijk een aantal milieu-aanbevelingen in herinnering.

---

¹ Deze nota werd in het OIP van ELIA opgenomen.

4 Opmerkingen van BRUGEL

De analyse van de investeringsplannen door BRUGEL slaat voornamelijk op het evalueren van de capaciteit om het gewestelijk transmissienet te bevoorraden. De follow-up van de evaluatie van de kwaliteit en de regelmaat van de toelevering aan de gebruikers van het net en de analyse van de conformiteit van de investeringen die de GTNB voorlegt met de elektriciteitsordonnantie en het technisch reglement, genieten eveneens de bijzondere aandacht van BRUGEL.

Daarnaast herinnert BRUGEL eraan dat het OIP van de GTNB alleen de spanningsniveaus tussen 70 kV en 30 kV in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dekt. Niettemin zijn bepaalde projecten ter versterking van het 150 kV-net, gekoppeld aan versterkingen van het 36 kV-net, ter informatie in het OIP van de GTNB opgenomen om een volledige en coherente beschrijving van de investeringen te geven. Dit geldt ook voor de versterkingen in 36 kV van de segmenten die zich in het Vlaams Gewest bevinden en die een invloed hebben op het 36 kV-transmissienet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze projecten vallen respectievelijk onder het Federaal Ontwikkelingsplan en het Investeringsplan van het Vlaams Gewest.

Bovendien is BRUGEL niet bevoegd inzake materie die betrekking heeft op het transporttarief. De informatie die door ELIA aan BRUGEL wordt meegedeeld met betrekking tot de financiële follow-up, is dan ook zeer beperkt. In dit kader beperkt het eerste onderzoek dat door BRUGEL wordt gerealiseerd zich tot een evaluatie van het opportune karakter van de door de GTNB voorgestelde investeringen.

De voornaamste vaststellingen die voortvloeien uit de door BRUGEL gemaakte analyse van het investeringsplan 2021-2031 worden in de punten hierna aangehaald.

4.1 Planning van de investeringen

4.1.1 Impact van de Covid-19-crisis

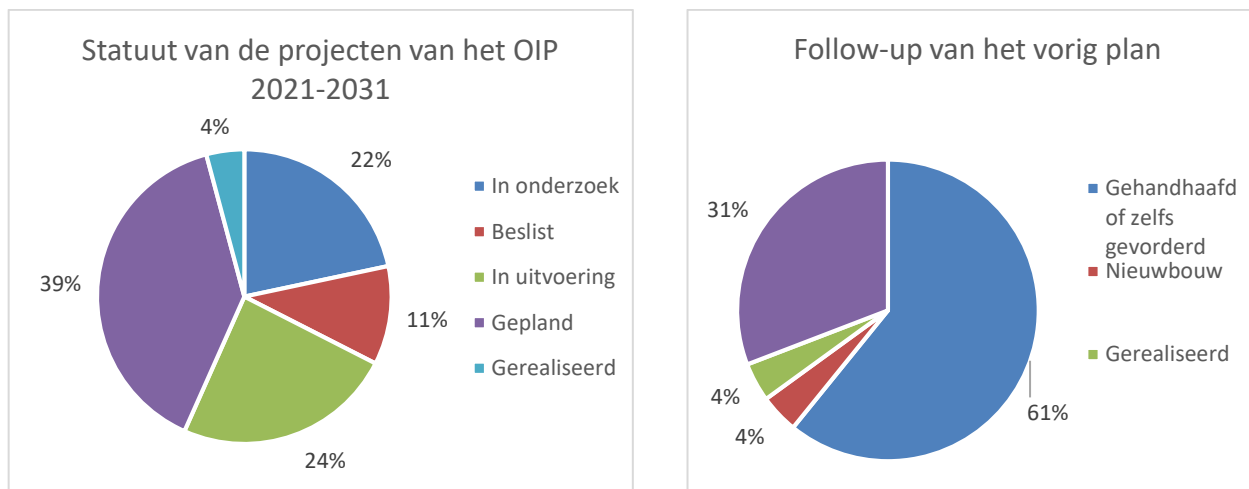
In het OIP staat dat de omvang van de vertragingen, ten gevolge van de huidige gezondheidscrisis, bij projecten die in 2020 verwezenlijkt moesten worden, nog niet makkelijk door ELIA te voorspellen valt. Wanneer de gezondheidssituatie uitklaart, is de GTNB zinnens een stand van zaken op te maken en de planning van de projecten te herzien. De planning die in dit OIP wordt voorgesteld, kan dus mogelijk nog herzien worden. Rekening houdend met deze context vraagt BRUGEL dat ELIA in de mate van het mogelijke zou zorgen voor de juiste prioriteiten bij zijn investeringen, gebaseerd op de potentiële risico's inzake toeleveringszekerheid.

4.1.2 Opvolging van de geplande investeringen

In het kader van zijn analyse heeft BRUGEL een follow-up gemaakt van de verschillende in het vorige OIP (2020-2030) geplande investeringsprojecten die werden goedgekeurd door de Regering.

Hoofdstuk 4 van het OIP van ELIA geeft de status weer van alle geplande investeringsprojecten. Hier worden niet minder dan 120 projecten genoemd². Net als de voorgaande jaren blijft veroudering van de infrastructuur de hoofdreden voor investering. Budgettair gezien zal immers **bijna 70% van de kosten van de projecten die ELIA onderneemt gewijd zijn aan vernieuwing van verouderde uitrusting**.

Figuur 1 illustreert meer bepaald een uitsplitsing van de statuten van de projecten.

Figuur 1: Statuut van de projecten van het OIP 2021-2031 en follow-up van de projecten van het vorige OIP (2020-2030)

Uit de verrichte analyse blijkt dat de planning van meerdere projecten aangepast is. In totaal zijn 31% van de projecten (dat zijn concreet 36 projecten) die in het vorige OIP stonden uitgesteld (in het merendeel van de gevallen voor een jaar). De keuze voor deze projecten is gerechtvaardigd, het uitstel is niet van dien aard dat de veiligheid, de betrouwbaarheid of de efficiëntie van het net in het gedrang komt (het gaat in geen geval om annulaties).

Daarnaast stelt BRUGEL vast dat de toestand van twee belangrijke projecten die noodzakelijk zijn om in te spelen op de toegenomen consumptiebehoeften van het Gewest maar meermaals werden uitgesteld³, eindelijk op een oplossing afstevent.

Deze projecten betreffen:

- de plaatsing van de 150 kV-kabel tussen de posten Keizer Karel en Woluwe in 2019;
- het installeren van een nieuwe 150kV-post in Pacheco, die in 2020 in bedrijf zal worden genomen.

² Zoals eerder aangegeven, omvat het investeringsplan ook projecten die buiten de bevoegdheid van BRUGEL vallen (investerings in het 150 kV-net of in Vlaanderen)

³ Het plaatsen van 150kV-kabels tussen de posten Keizer Karel en Woluwe was onderbroken ten gevolge van de polemiek over elektromagnetische golven. Het installeren van de nieuwe post Pacheco was uitgesteld omwille van de conclusies van het BBP (Bijzonder Bestemmingsplan) en de moeilijkheden die men ondervond om met de bouwpromotor een nieuwe plaats te vinden.

BRUGEL stelt eveneens vast dat meerdere projecten nog altijd systematisch worden uitgesteld, meer bepaald wegens vergunnings- en werfcoördinatiekwesties. BRUGEL stelt vast dat de netbeheerders (distributie- of transmissienetbeheerders) steeds meer obstakels ontmoeten bij de uitvoering van hun projecten. Zowel de planning als het budget van de werken kunnen aanzienlijk worden beïnvloed.

4.1.3 Krachtlijnen van het investeringsplan

De krachtlijnen betreffende de uitwerking van het OIP voor de periode 2021-2031 van de GTNB berusten op dezelfde fundamenteën als de voorgaande investeringsplannen.

Deze krachtlijnen berusten globaal genomen op de volgende principes:

- De combinatie van vervanging van verouderde uitrusting met de herstructurering van het 36kV-net naar 150kV (waarvan het nut is aangetoond door technisch-economische studies);
- De dimensionering van het net van de Brusselse GTNB, die hoofdzakelijk berust op de vooruitzichten qua plaatselijke ontwikkeling die in Brussel nog altijd het zwaarst doorwegen.

Op deze algemene principes is door BRUGEL ruimschoots commentaar geleverd in zijn adviezen over de voorgaande OIP's van de GTNB⁴.

4.2 De bevoorradingszekerheid

Om zich ervan te vergewissen dat het OIP van de GTNB adequaat is op het vlak van afnames, heeft BRUGEL bijzonder waakzame aandacht besteed aan de analyse van de jongste beschikbare versie van het plan met de prognose van het elektriciteitsverbruik op 10 jaar (de "Forecast" of "zwartboek"). Dit document is het resultaat van een overleg met de distributienetbeheerders, wordt opgesteld op basis van de gegevens van meetpunten en probeert, op basis van de jongste bekende informatie, de verwachte belasting tegen 2030 in kaart te brengen. Deze voorspelling wordt gemaakt voor elke leveringspost van ELIA en vormt een wezenlijk element voor het dimensioneren van de infrastructuur.

De leveringsposten, die de interface vormen tussen het transmissienet van ELIA en het distributienet van SIBELGA, zijn belangrijke installaties (uitgerust met transformatoren van meerdere MW). Alle Brusselse verbruikers van elektriciteit worden immers via deze 48 leveringsposten bevoorrad.

BRUGEL heeft in het kader van zijn analyse meer bepaald de samenhang gecontroleerd tussen de waarden van de evolutie van de verbruikspieken die SIBELGA heeft meegedeeld en de verbruikspieken die ELIA doorgeeft in zijn investeringsplan voor het gewestelijke transmissienet 2021-2031.

Uit de analyse van de gegevens betreffende de toename van de belasting voor de komende 5 jaar blijkt:

---

⁴ Zie website van BRUGEL: https://www.brugel.brussels/nl_BE/documents/recommendations/rechercher

- dat **57% van de toeleveringscapaciteit gemiddeld wordt gebruikt op de leveringsposten.**
- **dat alle posten beschikken over een reserve van ten minste 14%;**
- dat een **evolutie** van de piek wordt verwacht **voor een aantal leveringsposten;**
- dat de **huidige capaciteit** van de posten die door deze verhoging zullen worden beïnvloed, nog steeds **voldoende is of** dat de netbeheerders SIBELGA en ELIA de nodige **maatregelen** (investeringen of herstructurering van het net) **hebben ingepland/aan het analyseren zijn;**
- dat de **leveringsposten over het algemeen over een goede reservecapaciteit beschikken** om aan de verbruiksbehoeften tegemoet te komen.

In zijn OIP geeft ELIA aan dat de opkomst van elektrische voertuigen geen onmiddellijke impact op zijn net heeft. Eventuele congestieproblemen zouden zich effectief op het niveau van het laagspanningsnet van SIBELGA voordoen.

Voor BRUGEL zou het opportuun zijn dat de gekozen methodologie voor het inschatten van de evolutie van de netbelasting berust op hypothesen die rekening houden met de Brusselse context (met name de evolutie van het gebruik als gevolg van de ambities op het vlak van de energietransitie). BRUGEL nodigt de GTNB uit die aspecten in overweging te nemen bij de huidige herziening van de samenwerkingsovereenkomst tussen ELIA en de Belgische DNB's. In die overeenkomst worden immers het proces en de huidige methodologie voor het schatten van de evolutie van de belasting in de leveringsposten vastgelegd.

4.3 De bevoorradingskwaliteit

Elk jaar moet ELIA aan BRUGEL een verslag overmaken waarin het de kwaliteit van zijn dienstverlening in het voorgaande kalenderjaar beschrijft. Deze gegevens worden overigens samengevat in hoofdstuk 3.4 van het OIP van ELIA.

De jaarlijkse richtwaarden van de kwaliteitsindicatoren die ELIA voor zichzelf vastlegt zijn:

- gemiddelde onderbrekingstijd: 3,53 min / verbruiker;
- aantal onderbrekingen: 0,08 onderbreking / verbruiker;
- gemiddelde duur van de onderbrekingen: 33,63 min / onderbreking

In 2019 is alleen de gemiddelde duur van de onderbrekingen iets langer gebleken dan de doelstellingen (geregistreerde duur in 2019: 36,68 minuten).

Zo blijkt dat de voornaamste gevolgde indicatoren, die de bevoorradingskwaliteit van de netgebruikers vanuit een macro-oogpunt weerspiegelen, de jongste 10 jaar globaal genomen stabiel zijn. De analyse van deze indicatoren wijst uit dat behalve in 2017 de kwaliteit van de continuïteit voor de gebruikers van het gewestelijk transmissienet bevredigend is gebleven.

Het jaarlijks aantal onderbrekingen van de bevoorrading is op het gewestelijk transmissienet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest relatief beperkt. Op het ELIA-net hebben zich slechts 2 onderbrekingen van het lange type (langer dan 3 minuten) voorgedaan. Dat aantal onderbrekingen, de duur en de frequentie ervan schommelen aanzienlijk van jaar tot jaar, zodat de betrouwbaarheidsindicatoren dezelfde dynamiek volgen. Hierbij weze ook vermeld dat het beperkt aantal toegangspunten op het Brussels gewestelijk transmissienet maakt dat een onderbreking op één daarvan een grote impact heeft op de indicatoren.

Gezien het gering aantal incidenten dat zich jaarlijks op het net voordoet, vraagt BRUGEL dat ELIA in bijlage bij zijn OIP de analyse van de "belangrijke" incidenten die zich het vorig kalenderjaar hebben voorgedaan zou meedelen, evenals de uitgewerkte actieplannen.

4.4 Het vermogen van het net om de energietransitie te garanderen

In haar Energie-Klimaatplan 2030, dat in oktober 2019 werd goedgekeurd, heeft de Brusselse Regering zijn ambitie bevestigd om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te laten evolueren naar een koolstofarm stadsgewest via de bepaling van verschillende doelstellingen, waaronder de verhoging van het aandeel van de productie uit hernieuwbare energiebronnen of zelfs het einde van het gebruik van verbrandingsmotoren tegen 2035.

Voor BRUGEL moet ELIA in de toekomst, bij het opstellen van zijn investeringsplan, rekening houden met deze belangrijke driver.

4.4.1 Integratie van de productie van gedecentraliseerde installaties

In vergelijking met de andere gewesten van het land is de impact van gedecentraliseerde opwekking op het net van ELIA in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beperkt. Dit hangt met name samen met het stedelijk karakter.

Net als de voorbije jaren heeft ELIA aan BRUGEL een prognoseplan (ook “groenboek” genoemd) bezorgd voor de onthaalcapaciteit van gedecentraliseerde productie-installaties voor elk van de leveringsposten van het gewestelijke transmissienet.

Dit “groenboek” geeft informatie over de resterende traditionele onthaalcapaciteit van de leveringsposten. Deze capaciteit stemt overeen met een geïnstalleerde vermogenswaarde van de productie-eenheden die op een leveringspost kunnen worden aangesloten en tegen 100% kunnen produceren in situatie "N-I⁵". Met andere woorden, met een traditionele toegang tot het net blijft de productie van de bestaande en nieuwe eenheden onbeperkt mogelijk, ook als een onderdeel van het net onbeschikbaar is.

BRUGEL heeft dit groenboek geanalyseerd en stelt vast dat het voor bijna 90% van de leveringsposten van ELIA mogelijk is nog minstens 90% van hun gegarandeerd vermogen aan te sluiten.

Alleen de leveringspost Volta heeft een restcapaciteit van minder dan 32%, want er is al een turbojet met een vermogen van 18,3 MVA op aangesloten.

Zo komt het dat geen enkele leveringspost van het gewestelijk transmissienet wordt beschouwd als zijnde kritiek⁶.

---

⁵ Het principe van "N-I" impliceert dat het basisnet te allen tijde het onverwacht verlies van om het even welke verbinding kan ondergaan zonder dat een netgebruiker daar gevolgen van ondervindt.

⁶ Een kritieke leveringspost is een post waarvan de resterende traditionele onthaalcapaciteit kleiner is dan 2,5 MVA.

Het ontbreken van een project in het OIP van ELIA om de aansluiting van gedecentraliseerde installaties mogelijk te maken, is dan ook gerechtvaardigd.

4.4.2 De ontwikkeling van elektrische voertuigen

De ontwikkeling van de voertuigen op het net van ELIA zou globaal genomen een beperkte impact hebben op de installaties van het gewestelijk transmissienet. De impact van het opladen van elektrische voertuigen zou immers groter moeten zijn op het distributienet. En zoals in deel 4.2 van het advies vermeld, beschikken de leveringsposten van ELIA globaal genomen over een comfortabele reservecapaciteit.

Maar zoals deel 4.2 eveneens vermeldt, is BRUGEL van oordeel dat de methodologie voor het schatten van het voorspelde verbruik het mogelijk zou moeten maken optimaal te anticiperen op de elektrificatie van de noden in het raam van de energietransitie.

4.5 Energie-efficiëntie van het gewestelijk transmissienet

De Europese richtlijn betreffende energie-efficiëntie voorziet in artikel 15 (§2) een verplichting voor de Lidstaten om tegen uiterlijk 30 juni 2015 het potentieel voor energie-efficiëntie van het elektriciteitsnet (transport en distributie) te beoordelen. Deze beoordeling moet ook concrete maatregelen en investeringen vaststellen voor het invoeren van kosteneffectieve verbeteringen van de energie-efficiëntie van de netten.

Deze bepaling werd overigens omgezet in punt 21 van artikel 30bis§2 van de elektriciteitsordonnantie die op 11/06/2014 werd gepubliceerd. In dat kader heeft BRUGEL op 26 maart 2015 aan de Regering een studie overgemaakt⁷ die is uitgevoerd door SYNERGRID in samenwerking met de gewestelijke regulatoren.

Het OIP van ELIA voor de periode 2021-2031 geeft een stand van zaken van de uitvoering van de verschillende maatregelen die in het raam van deze studie genoemd worden.

Een van de maatregelen die thans worden uitgevoerd is de daling van het energieverbruik in de leveringsposten van ELIA. Zo wordt een reeks acties voorgesteld, zoals het isoleren van daken en muren, de vervanging van deuren en ramen, het vernieuwen van het verwarmingssysteem en van de thermostaten, een betere regeling van de ventilatie, het gebruik van led-lampen... Een van de geplande acties betreft eveneens het onderzoeken van de mogelijkheid om⁸ fotovoltaïsche productiepanelen op het dak van de leveringsposten te plaatsen.

Om toe te zien op de **conformiteit van de door de GTNB onderzochte oplossingen** (in het bijzonder voor het plaatsen van fotovoltaïsche panelen) ten opzichte van het **Brussels en Europees wettelijk kader** (en met name de **regels inzake unbundling van de netbeheerder**), **vraagt BRUGEL aan ELIA de projecten die het overweegt gedetailleerd voor te leggen. In afwachting van de analyse van de aanvullende informatie die ELIA zal voorleggen, vraagt BRUGEL de GTNB niet tot verwezenlijking van concrete projecten over te gaan vóór de toekomstige investeringsplannen zijn ingediend.**

---

⁷ Deze studie werd ook door BRUGEL gepubliceerd (BRUGEL-STUDIE-20150306-08)

⁸ Het OIP van ELIA vermeldt in dit stadium niet de verwezenlijking van nominatieve investeringen (het OIP heeft het over pistes die worden onderzocht). Er is daartoe trouwens geen budget uitgetrokken.

Behoudens dit welbepaalde punt moedigt **BRUGEL** de **GTNB** aan de uitvoering van zijn actieplan voort te zetten.

4.6 Evaluatie van de procedure voor het indienen van het investeringsplan

BRUGEL plaatst vraagtekens bij de relevantie van het handhaven van een procedure voor het indienen van het investeringsplan van de GTNB zoals door de elektriciteitsordonnantie momenteel wordt voorzien, vooral wat de periodiciteit voor het indienen van de plannen voor goedkeuring betreft.

Deze procedure is identiek aan die voor de investeringsplannen van SIBELGA. Er kunnen echter meerdere mogelijke redenen worden genoemd waarom een specifiek aan het investeringsplan van de GTNB aangepaste indieningsprocedure passender zou kunnen zijn:

- het net van de GTNB is aanzienlijk kleiner dan het net van de DNB;
- de opmerkingen die tijdens de drie recentste raadplegingen werden ontvangen, laten zien dat de belangstelling die de stakeholders voor het investeringsplan van ELIA tonen, niet van dusdanige aard is dat een jaarlijkse raadpleging gerechtvaardigd lijkt;

In dit kader is BRUGEL van mening dat bij de volgende wijziging van de elektriciteitsordonnantie moet worden geëvalueerd of het noodzakelijk is om de investeringsplannen jaarlijks te blijven indienen.

BRUGEL pleit voor een voorlegging van de plannen voor goedkeuring elke twee jaar (deze plannen zouden ook systematisch door BRUGEL aan openbare raadpleging worden voorgelegd).

Wel moeten er wettelijke bepalingen worden ingevoerd om te garanderen dat jaarlijks de informatie wordt meegedeeld die noodzakelijk is voor de controle van de samenhang van de in het investeringsplan elektriciteit van DNB SIBELGA gepresenteerde gegevens. De indiening van bijvoorbeeld een follow-updocument inzake het investeringsplan (niet onderworpen aan advies van BRUGEL en evenmin aan goedkeuring door de regering) zou een pragmatische oplossing kunnen zijn.

5 Conclusie

In overeenstemming met artikel 12 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, heeft de gewestelijke transmissienetbeheerder (GTNB ELIA) op 31 mei 2020 een voorlopig ontwerp van investeringsplan (OIP) voor de periode 2021-2031 aan BRUGEL bezorgd.

In overeenstemming met de bepalingen van artikel 12 van de elektriciteitsordonnantie heeft BRUGEL van 24 juni tot en met 24 juli 2020 een openbare raadpleging georganiseerd over de voorlopige versie van het OIP van ELIA. Om het deelnemen aan die raadpleging te vergemakkelijken heeft ELIA een speciaal daartoe bestemd begeleidend rapport opgesteld (opgenomen in het OIP). Alle opmerkingen die tijdens deze raadpleging werden geformuleerd, zijn opgenomen in de bij dit advies gevoegde bijlage I. BRUGEL stelt eens te meer vast dat er op het plan van de GTNB zeer weinig reacties (één deelnemer slechts) zijn binnengekomen in vergelijking met het aantal reacties tijdens de raadpleging over het investeringsplan elektriciteit van distributienetbeheerder (DNB) SIBELGA voor de periode 2021-2025.

Overeenkomstig de elektriciteitsordonnantie heeft ELIA op 15 september 2020 zijn definitieve versie van het OIP ingediend. Na de analyse daarvan hebben de voornaamste opmerkingen van BRUGEL betrekking op de volgende punten:

1. **Met betrekking tot de globale planning van de investeringen** is het leeuwendeel van de projecten (70%) die ELIA voorstelt, bedoeld om verouderde installaties te vervangen. De meeste projecten uit het vorige OIP (OIP 2020-2030) worden gehandhaafd. Voor de 30% van de projecten die werden uitgesteld (doorgaans met een jaar) legt de GTNB rechtvaardigingsgronden voor. Overigens verduidelijkt ELIA dat de projecten die in het OIP gepland zijn de weerslag zouden kunnen ondervinden van de COVID-19-gezondheids crisis. In die context vraagt BRUGEL aan ELIA te zorgen voor een prioritering van de investeringen om te waken over de perfecte bevoorradingszekerheid van de Brusselse verbruikers.
2. **Wat de bevoorradingszekerheid betreft**, blijkt uit de analyse van de door ELIA meegedeelde gegevens dat men voor bepaalde leveringspunten een toename van de belasting verwacht. BRUGEL merkt echter op dat de huidige capaciteit van de posten die door deze verhoging zullen worden beïnvloed nog steeds voldoende is, of dat de netbeheerders ELIA en SIBELGA de nodige maatregelen (investeringen of herstructurering van het net) gepland hebben. BRUGEL stelt eveneens vast dat de leveringsposten over het algemeen beschikken over een goede reservecapaciteit.
3. **Wat de kwaliteit van de bevoorrading aan de netgebruikers betreft**, blijkt uit de uitgevoerde analyse dat de gevolgde indicatoren voor de bevoorradingskwaliteit de jongste 10 jaar globaal stabiel zijn.
4. **Betreffende de capaciteit van het elektriciteitsdistributienet om de energietransitie van het Gewest te begeleiden**, heeft het net van de GTNB het voordeel dat het beschikt over een globaal genomen aanzienlijke reservecapaciteit. De in het OIP geprogrammeerde projecten zullen het mogelijk maken op korte en middellange termijn de evolutie van het verbruik als gevolg van de toenemende elektrificatie van de samenleving op te vangen. Bovendien beschikt het net van de GTNB eveneens over een ruime capaciteit om de gedecentraliseerde productie-eenheden te ontvangen zonder bijkomende investeringsbehoefte.
5. **Met betrekking tot de maatregelen inzake energie-efficiëntie van het net (artikel 30bis§2 van de elektriciteitsordonnantie)**, onderzoekt ELIA om aan die verplichting te voldoen, naast tal van andere maatregelen, de mogelijkheid om zonnepanelen te plaatsen op het dak van de leveringsposten. Voorafgaand aan een onderzoek van de conformiteit van deze maatregel met het Brussels en Europees wettelijk kader, met name de regels inzake *unbundling*, vraagt BRUGEL aan ELIA de doelstellingen en het geplande gebruik van de beoogde projecten gedetailleerd over te maken. In afwachting van de analyse van de aanvullende informatie die ELIA zal voorleggen, vraagt BRUGEL de GTNB niet tot verwezenlijking van concrete projecten over te gaan vóór de toekomstige investeringsplannen zijn ingediend.

6. **Wat de procedure voor de goedkeuring van de plannen van de GTNB betreft**, is BRUGEL van mening dat het opportuun zou zijn de periodiciteit van de indiening van de OIP's aan te passen om een aantal redenen die in deel 4.6 uiteengezet zijn. Het OIP zou minder vaak ter goedkeuring voorgelegd kunnen worden (om de twee jaar) maar systematisch onderworpen worden aan openbare raadpleging. Voorwaarde voor die aanpassing moet evenwel een jaarlijkse rapportageplicht zijn inzake de gegevens die noodzakelijk zijn voor de controle van de samenhang van het investeringsplan van de DNB. De indiening van bijvoorbeeld een follow-updocument inzake het investeringsplan (niet onderworpen aan advies van BRUGEL en evenmin aan goedkeuring door de Regering) zou een pragmatische oplossing kunnen vormen.

BRUGEL stelt de Regering dan ook voor het ontwerp van het definitieve investeringsplan zoals voorgesteld door ELIA voor de periode 2021-2031 goed te keuren.

*   *

*

6 Bijlage I: Resultaten van de openbare raadpleging

Bijdrage: Leefmilieu Brussel	Antwoorden - Opmerkingen ELIA
<p>Leefmilieu Brussel steunt ELIA in haar inspanningen om de milieu-impact van haar infrastructuur en haar activiteit te beperken – met name op het vlak van geluidshinder, water, netverliezen – evenals de mobiliteitsimpact van haar werven. Leefmilieu Brussel herinnert aan de noodzakelijke naleving van alle milieunormen die in het Brussels Gewest van toepassing zijn.</p> <p>Leefmilieu Brussel herinnert aan de noodzakelijke naleving van de dwingende bepalingen het verplicht protocol van 4 mei 2017 over het leggen van nieuwe hoogspanningskabels, ondertekend door het Gewest en door Elia, meer bepaald de aanbeveling dat het plaatsen ervan zo ver mogelijk van de gevels van woningen moet gebeuren.</p>	<p>Elia dankt Leefmilieu Brussel voor haar opmerking en neemt nota van haar aanbeveling. Elia stelt alles in het werk om de geldende wettelijke voorschriften te volgen, met inbegrip van het Protocol en de milieumaatregelen, en de bepalingen in de toegekende vergunningen.</p> <p>De verschillende werkzaamheden voor het plaatsen van kabels vormen het voorwerp van voorbereidende technische en economische studies. Bovendien wijst ELIA erop dat de gedetailleerde beschrijvingen van de verschillende getroffen milieumaatregelen evenals de technische kwesties in verband met de aanleg van kabels geen deel uitmaken van het Investeringsplan, dat tot doel heeft de capaciteitsbehoeften vast te stellen en de meest geschikte middelen te beschrijven om aan deze behoeften te voldoen.</p>